

Stanisław Warkoczewski

1923–2018

Docent Stanisław Warkoczewski – historyk, był długoletnim pracownikiem Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, kierownikiem Katedry Historii Gospodarczej, twórcą i kierownikiem Międzywydziałowego Studium Nauk Politycznych.

Urodził się 16 kwietnia 1923 roku w Dzievierzewie (pow. żniński). W wieku pięciu lat osierocił go ojciec – Andrzej, który pracował jako górnik w kopalni soli w Wapnie. Wychowywała go matka – Ludwika z domu Kraszewska. W czasie okupacji został przydzielony do pracy w niemieckim gospodarstwie rolnym w Turzy (pow. wągrowiecki). Jego brat – Adam, ochotnik Wojska Polskiego, zginął w 1947 roku.

Po ukończeniu Uniwersyteckiego Studium Przygotowawczego w Poznaniu w 1950 roku Stanisław Warkoczewski rozpoczął naukę na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego. W trakcie roku akademickiego przeniósł się na Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W 1953 roku ukończył studia pierwszego stopnia, a w 1955 roku uzyskał tytuł magistra historii. W czasie studiów od 1951 roku pracował zawodowo jako instruktor i kierownik Wydziału Młodzieży Studenckiej Zarządu Wojewódzkiego Związku Młodzieży Polskiej. W 1953 roku został pomocniczym pracownikiem nauki w Wyższej Szkole Rolniczej w Poznaniu, początkowo w Katedrze Polityki Agrarnej, następnie w Katedrze Podstaw Marksizmu i Leninizmu, a po jej likwidacji w 1956 roku pracował jako kierownik administracyjny dziekanatu Wydziału Ogrodniczego.

W 1949 roku wstąpił do Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (PZPR), w której pełnił różne funkcje jako pracownik Wyższej Szkoły Rolniczej oraz Wyższej Szkoły Ekonomicznej, między innymi I sekretarza Oddziałowej Organizacji Partyjnej, członka egzekutywy Podstawowej Organizacji Partyjnej czy sekretarza Komitetu Uczelnianego PZPR. W latach 1952–1957 był pracownikiem Wieczorowego Uniwersytetu Marksizmu i Leninizmu przy KW PZPR w Poznaniu i prowadził tam wykłady z historii polskiego ruchu robotniczego.

W 1957 roku został zatrudniony jako starszy asystent w Katedrze Historii Gospodarczej Wyższej Szkoły Ekonomicznej (WSE) w Poznaniu. 12 października 1963 roku Stanisław Warkoczewski obronił pracę doktorską zatytułowaną *Położenie robotników rolnych*

w *Wielkopolsce w latach 1929–1939* i uchwałą Rady Wydziału Filozoficzno-Historycznego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza uzyskał stopień naukowy doktora nauk humanistycznych. Rozprawa doktorska, której promotorem był prof. Władysław Rusiński, została opublikowana przez wydawnictwo Książka i Wiedza w 1965 roku i wyróżniona nagrodą ministra szkolnictwa wyższego. 19 października 1963 roku Stanisław Warkoczewski został adiunktem, a w czerwcu 1968 roku został powołany na stanowisko docenta w Katedrze Historii Gospodarczej na Wydziale Ogólno-Ekonomicznym WSE w Poznaniu. W 1981 roku objął funkcję kierownika Katedry Historii Gospodarczej (później Katedry Historii Gospodarczej i Myśli Ekonomicznej), z którą był związany do przejścia na emeryturę w 1991 roku. W 1969 roku utworzył na Uczelni Międzywydziałowe Studium Nauk Politycznych, którym kierował do 31 sierpnia 1981 roku.

Zainteresowania naukowe Docenta Warkoczewskiego skupiały się wokół przemian społeczno-gospodarczych wsi polskiej od połowy XIX wieku. W szczególności dotyczyły położenia robotników rolnych w Wielkopolsce w okresie Wielkiego Kryzysu gospodarczego oraz wpływu organizacji społeczno-zawodowych na przemiany wsi polskiej. Prowadził badania nad samorządem rolniczym w okresie dwudziestolecia międzywojennego na terenie zachodniej Polski. Jego prace naukowe charakteryzowały się solidną bazą źródłową, pracowitym, skrupulatnym opracowaniem materiału ilościowego i wnikliwością analizy.

Był wymagającym nauczycielem akademickim. Prowadził wiele zajęć dydaktycznych, przede wszystkim z historii gospodarczej, ale także z metodyki pracy umysłowej i z nauk politycznych dla studentów w Poznaniu i w trzech punktach konsultacyjnych. Pod jego kierunkiem napisało prace dyplomowe i magisterskie ponad 150 absolwentów. W latach 70. był opiekunem naukowym studentów studiujących według programów indywidualnych. Wypromował jednego doktora.

Stanisław Warkoczewski przez ponad 10 lat kierował uczelnianym zespołem egzaminatorów z historii dla kandydatów na studia. Do 1985 roku był członkiem komitetu redakcyjnego wydawnictw uczelnianych. Zajmował się popularyzacją wiedzy historycznej także poza Uczelnią. Od 1959 roku prowadził wykłady z historii społeczno-gospodarczej na kursach organizowanych przez Polskie Towarzystwo Ekonomiczne w Poznaniu. W latach 60. takie wykłady prowadził również w Bydgoszczy. Był aktywnym członkiem Komisji Historycznej Wydziału Historii i Nauk Społecznych Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk (od 13.11.1972) oraz Rady Naukowej Instytutu Nauk Politycznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza.

Za swoją działalność i pracę Stanisław Warkoczewski otrzymał Odznakę Honorową za Zasługi w Rozwoju Województwa Poznańskiego (1966) i Odznakę Honorową Miasta Poznania (1969). Za trzydziestoletnią wyróżniającą się pracę dydaktyczno-wychowawczą w szkolnictwie wyższym został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1984), a rok później Medalem 40-lecia Polski Ludowej (1985).

We wrześniu 1953 roku Stanisław Warkoczewski ożenił się z Magdaleną Marią Stefanią z domu Lenda. Było to szczęśliwe, trwające 65 lat małżeństwo. Żona była historykiem sztuki i pracowała w Muzeum Narodowym. Miał córkę Hannę, która urodziła się 28 kwietnia 1955 roku.

Docent Stanisław Warkoczewski zmarł 13 września 2018 roku w wieku 95 lat. Został pochowany na Cmentarzu Komunalnym w Koszalinie.

Elżbieta Gołata